

UVODNIK

Poštovano čitateljstvo,

pred vama je poseban broj *Pravnog vjesnika* pod naslovom „Konsenzualna pravda u hrvatskom kaznenom postupku“, koji kroz pet znanstvenih radova raspravlja o različitim oblicima konsenzualnih postupaka u hrvatskom kaznenom procesnom pravu. Autori, redom istaknuti znanstvenici sa sva četiri pravna fakulteta u Republici Hrvatskoj, propituju temeljne aspekte pojedinih oblika konsenzualnih postupaka prvenstveno teorijskim, poredbenopravnim i normativnim pristupom, ali i analizirajući sudsku praksu te uzimajući u obzir europske pravne standarde i temeljna načela suvremenog kaznenog procesnog prava. Riječ je o člancima koji su rezultat rada na znanstveno-istraživačkom projektu Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu „Sustavni pristup modelima konsenzualne pravde u hrvatskom kaznenom postupku – *NegJusCro*“ koji je financiran sredstvima Hrvatske zaklade za znanost. Aktivnosti na projektu usmjerene su prema sustavnoj znanstvenoj analizi problematike nagodbi u hrvatskom kaznenom procesnom pravu kako bi se razmotrili kritični nedostaci postojećeg normativnog okvira i prakse hrvatskih pravosudnih tijela u cilju predlaganja konkretnih zakonodavnih promjena za bolje i jasnije uređenje različitih konsenzualnih postupaka u hrvatskom pravu – i na normativnoj razini i u praksi.

Prvi od pet radova posvećen je klasičnoj nagodbi u kaznenom postupku – presudi na temelju sporazuma stranaka. Autori *Elizabeta Ivičević Karas*, *Ante Novokmet* i *Igor Martinović* kroz poredbeni pristup analiziraju pojedine problematične aspekte nagodbe kako bi se utvrdilo ima li hrvatski model ovog konsenzualnog postupka neka specifična obilježja koja se možda razlikuju od razmatranih europskih poredbenopravnih rješenja te uzrokuju li upravo ta specifična obilježja određene teorijske i praktične probleme. U radu autora *Elizabete Ivičević Karas*, *Zorana Burića* i *Matka Pajčića*, također kroz poredbenopravnu perspektivu, razmatra se procesni položaj „suradnika pravosuđa“ – (potencijalnih) osumnjičenika ili optuženika koji odluče surađivati s tijelima kaznenog progona doprinoseći otkrivanju i kaznenom progonu drugih teških kaznenih djela i počinitelja, prvenstveno svjedočenjem pred sudom. Posebna pozornost dana je pojedinim pitanjima zakonitosti ispitivanja krunskog svjedoka i osobe s imunitetom svjedoka iz prakse Vrhovnog suda Republike Hrvatske. Autori *Zlata Đurđević*, *Marin Bonačić* i *Marija Pleić* u radu o kaznenom nalogu u hrvatskoj i poredbenoj perspektivi sveobuhvatno analiziraju zakonodavni okvir i sudsku praksu kako bi se utvrdile osobitosti hrvatskog uređenja kaznenog naloga, a posebno nedostaci postojećeg normativnog okvira i prakse. Posebna pozornost posvećena je pretpostavkama za izdavanje kaznenog naloga, sudskoj kontroli optužnice kojom se traži izdavanje kaznenog naloga, pravima obrane u postupku prije izdavanja kaznenog naloga i položaju žrtve. O uvjetnoj odgodi (odustanku) od kaznenog progona rad su napisali *Zoran Burić*, *Marija Pleić* i *Ivana Radić* sagledavajući u poredbenom kontekstu korisnost i svrhovitost tog instituta te uzimajući u obzir kaznena djela na koja se može primijeniti, ulogu suda, prava okrivljenika i položaj žrtve kaznenog djela. Rad posvećen učincima okrivljenikova priznanja krivnje tijekom rasprave u kaznenom postupku napisali su *Igor Martinović* i *Ivana Radić*. U njemu razmatraju utjecaj i pravne posljedice priznanja krivnje u kontinentalno-europskom i angloameričkom pravu, a posebice položaj optuženika nakon priznanja danog na raspravi, učinke priznanja, ulogu suda u daljnjem postupku i prava žrtve kaznenog djela.

Već iz ovako načelno prikazanih tema pojedinih radova vidljiva je iznimna predanost autora ostvarivanju zacrtanih projektnih zadataka. Posvećujući poseban broj *Pravnog vjesnika* ovoj zanimljivoj i nadasve aktualnoj temi, čiju je važnost za hrvatski pravni poredak uočila i podržala Hrvatska zaklada za znanost, vjerujemo da ćemo potaknuti daljnju raspravu o značaju i o svrhovitosti različitih konsenzualnih oblika postupanja kako u Hrvatskoj tako i kontinentalno-europskom okruženju.

Izv. prof. dr. sc. Ivana Tucak,
glavna urednica